CUET UG 2026 Sanskrit Question Paper 15 May Shift 1

NATIONAL TESTING AGENCY
Excellence in Assessment

General Instructions

(i) This question paper contains 50 questions. All questions are compulsory.
(ii) It comprises 50 single-correct multiple-choice questions.
(iii) These questions follow the CUET (UG) examination pattern.
(iv) Each correct answer is awarded +5 marks, with -1 for an incorrect answer.
(v) The time allotted for this paper is 60 minutes.
(vi) Attempt every question; detailed solutions are provided in the companion solutions booklet.

1. 'तत्' शब्दस्य पुँल्लिङ्गे चतुर्थी-विभक्तौ एकवचने किं रूपं भवति ?

(A) तेन

(B) तस्मै

(C) तस्मात्

(D) तस्य

---

2. 'अस्मद्' शब्दस्य एकवचनस्य रूपाणि इमानि विभक्त्यनुसारं क्रमेण व्यवस्थापयत ।
A. मह्यम्
B. मयि
C. मम
D. मत्
अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A, B, C, D

(B) A, C, B, D

(C) A, D, C, B

(D) C, B, D, A

3. 'बालकः __________ क्रीडति ।' इत्यत्र रिक्तस्थानं पूरयत ।

(A) कन्दुकेन

(B) कन्दुकात्

(C) कन्दुकस्य

(D) कन्दुके

4. प्रथमां सूचीं द्वितीयया सूच्या सह मेलयत ।

सूची-I	सूची-II
A. कर्तुः	I. द्वितीया-विभक्तिः
B. पित्रा	II. चतुर्थी-विभक्तिः
C. गवे	III. तृतीया-विभक्तिः
D. भवन्तम्	IV. षष्ठी-विभक्तिः

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A-I, B-II, C-III, D-IV

(B) A-IV, B-III, C-II, D-I

(C) A-I, B-II, C-IV, D-III

(D) A-III, B-IV, C-I, D-II

5. 'लभ्'-धातोः लट्-लकारे मध्यमपुरुषैकवचने किं रूपं भवति ?

(A) लभते

(B) लभसे

(C) लभे

(D) लभध्वे

6. 'पच्'-धातोः लोट्-लकारस्य पुरुषवचनानुसारं रूपाणि इमानि क्रमेण व्यवस्थापयत ।

A. पचतम्

B. पच

C. पचत

D. पचानि

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) B, A, C, D

(B) A, B, C, D

(C) B, A, D, C

(D) C, B, D, A

7. 'अहं गुरुं __________' इत्यत्र रिक्तस्थानं पूरयत ।

(A) नमति

(B) नमसि

(C) नमामि

(D) नमन्ति

8. प्रथमां सूचीं द्वितीयया सूच्या सह मेलयत ।

सूची-I	सूची-II
A. शृणोतु	I. लृट्-लकारः
B. सेविष्यते	II. लोट्-लकारः
C. नयति	III. लङ्-लकारः
D. अयाचत्	IV. लट्-लकारः

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A-I, B-II, C-III, D-IV

(B) A-II, B-I, C-III, D-IV

(C) A-II, B-I, C-IV, D-III

(D) A-III, B-IV, C-I, D-II

9. 'यदि + अत्र' - इत्यत्र सन्धिं कुरुत ।

(A) यदित्र

(B) यदत्र

(C) यद्यत

(D) यद्यत्र

10. 'नायकः' इत्यस्य सन्धि-विच्छेदं कुरुत ।

(A) नै + अकः

(B) नो + अकः

(C) नाय + कः

(D) ना + यकः

11. 'रामस् + च' इत्यत्र सन्धिं कुरुत ।

(A) रामस्च

(B) रामश्च

(C) रामसः

(D) रामश्चः

12. प्रथमां सूचीं द्वितीयया सूच्या सह मेलयत ।

सूची-I	**सूची-II**
A. महोत्सवः	I. यण्-सन्धिः
B. इत्यत्र	II. वृद्धिसन्धिः
C. सैषा	III. अयादिसन्धिः
D. गायकः	IV. गुणसन्धिः

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A-IV, B-I, C-II, D-III

(B) A-I, B-II, C-III, D-IV

(C) A-I, B-II, C-IV, D-III

(D) A-III, B-IV, C-I, D-II

13. 'अनुविष्णु' इत्यत्र 'अनु' इत्यस्य अर्थः अस्ति -

(A) अभावः

(B) समीपम्

(C) समृद्धिः

(D) पश्चात्

14. 'पीताम्बरः' इत्यस्य समस्तपदस्य विग्रहः अस्ति -

(A) पीतम् अम्बरं यया सा

(B) पीतम् अम्बरम् अस्ति यस्य सः

(C) प्राप्तं पीतम्

(D) प्राप्तम् अम्बरम्

15. 'रामश्च कृष्णश्च' इत्यस्य समस्तपदम् अस्ति -

(A) रामकृष्णौ

(B) रामकृष्णाः

(C) रामकृष्णे

(D) रामकृष्णाय

16. प्रथमां सूचीं द्वितीयया सूच्या सह मेलयत।

सूची-I	**सूची-II**
A. कण्ठेकालः	I. बहुव्रीहि-समासः
B. कृष्णाश्रितः	II. तत्पुरुष-समासः
C. उपकृष्णम्	III. अव्ययीभाव-समासः
D. हरिहरौ	IV. द्वन्द्व-समासः

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A-I, B-II, C-III, D-IV

(B) A-II, B-I, C-III, D-IV

(C) A-I, B-II, C-IV, D-III

(D) A-III, B-IV, C-I, D-II

17. 'त्यज् + क्त = ?'

(A) त्यक्तः

(B) त्यक्तवान्

(C) त्यागः

(D) त्यज्

18. 'अनुवृत्तिः' इत्यत्र कः प्रत्ययः ?

(A) शतृ

(B) क्तिन्

(C) ल्यप्

(D) तृच्

19. 'क्रेतुम्' इत्यत्र प्रकृतिप्रत्ययौ स्तः -

(A) क्रे + तुमुन्

(B) क्रीड् + तुमुन्

(C) क्री + तुमुन्

(D) कृ + तुमुन्

20. प्रथमां सूचीं द्वितीयया सूच्या सह मेलयत।

सूची-I	**सूची-II**
A. कम्पमानः	I. क्तवतु-प्रत्ययः
B. चलन्	II. शानच्-प्रत्ययः
C. कृष्टः	III. शतृ-प्रत्ययः
D. गृहीतवान्	IV. क्त-प्रत्ययः

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A-II, B-III, C-IV, D-I

(B) A-I, B-II, C-III, D-IV

(C) A-I, B-II, C-IV, D-III

(D) A-III, B-IV, C-I, D-II

21. कयोः योगे द्वितीया-विभक्तिः प्रयुज्यते ?

A. अभितः

B. सह

C. नमः

D. समया

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A, B केवलम्।

(B) B, C केवलम्।

(C) A, C केवलम्।

(D) A, D केवलम्।

22. '____________ रोचते भक्तिः।' इत्यत्र रिक्तस्थानं पूरयत।

(A) हरौ

(B) हरये

(C) हरिणा

(D) हरेः

23. '_______________ सह आगतः पिता।' इत्यत्र रिक्तस्थानं पूरयत।

(A) पुत्रम्

(B) पुत्राय

(C) पुत्रस्य

(D) पुत्रेण

24. निम्नलिखितेषु कस्य योगे पञ्चमी-विभक्तिः भवति ?

A. साकम्

B. आरात्

C. ऋते

D. स्वस्ति

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A, B केवलम्।

(B) B, C केवलम्।

(C) C, D केवलम्।

(D) B, D केवलम्।

25. 'कौसलराज्ये विशालं सुन्दरं वनम् आसीत्।' - इत्यस्मिन् वाक्ये वनस्य विशेषणपदम् अस्ति -

A. कौसलराज्ये

B. विशालम्

C. सुन्दरम्

D. आसीत्

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A, B केवलम्।

(B) B, C केवलम्।

(C) C, D केवलम्।

(D) B, D केवलम्।

26. 'गणेशः स्यूतं कार्यालयं नयति' इत्यत्र क्रियापदम् अस्ति -

(A) गणेशः

(B) स्यूतम्

(C) कार्यालयम्

(D) नयति

27. 'ज्येष्ठः' इत्यस्य विलोमपदम् अस्ति -

(A) छात्रः

(B) पुत्रः

(C) अग्रजः

(D) कनिष्ठः

28. 'नेत्रम्' इत्यस्य पर्यायपदम् अस्ति -

A. श्रोत्रम्

B. चक्षुः

C. नयनम्

D. मुखम्

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A, B केवलम्।

(B) B, C केवलम्।

(C) A, C केवलम्।

(D) B, D केवलम्।

29. मन्दाक्रान्ता-छन्दसः लक्षणमेतत् क्रमेण व्यवस्थापयत।

A. भनौ

B. गयुग्मम्

C. तौ

D. मन्दाक्रान्ताऽम्बुधिरसनगैर्मो

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A, B, C, D

(B) B, A, C, D

(C) D, A, C, B

(D) C, B, D, A

30. 'पातुं न प्रथमं व्यवस्यति जलं युष्मास्वपीतेषु या' - इत्यत्र किं छन्दः ?

(A) इन्द्रवज्रा
(B) वंशस्थम्
(C) शिखरिणी
(D) शार्दूलविक्रीडितम्

31. 'रसै रुद्रैश्छिन्ना यमनसभलागः ______________।' - इत्यत्र रिक्तस्थानं पूरयत।

(A) उपजातिः
(B) मालिनी
(C) मन्दाक्रान्ता
(D) शिखरिणी

32. इन्द्रवज्रा-छन्दसः प्रत्येकस्मिन् चरणे कति वर्णाः भवन्ति ?

(A) ११
(B) १२
(C) १४
(D) १६

33. श्लेषालङ्कारस्य लक्षणम् एतत् क्रमेण व्यवस्थापयत।

A. पदैरनेकार्थाभिधाने
B. इष्यते
C. श्लेष
D. श्लिष्टैः

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) D, A, C, B

(B) A, B, C, D

(C) B, A, D, C

(D) C, B, D, A

34. "सैषा स्थली यत्र विचिन्वता त्वां भ्रष्टं मया नुपूरमेकमुर्व्याम्।
अदृश्यत त्वच्चरणारविन्दविश्लेषदुःखादिव बद्धमौनम् ॥"
इत्यत्र कः अलङ्कारः ?

(A) रूपकम्

(B) उत्प्रेक्षा

(C) अर्थान्तरन्यासः

(D) यमकम्

35. '_______________ रूपितारोपो विषये निरपह्नवे।' इत्यत्र रिक्तस्थानं पूरयत।

(A) उपमा

(B) उत्प्रेक्षा

(C) अर्थान्तरन्यासः

(D) रूपकम्

36. निम्नलिखितेषु कः शब्दालङ्कारः नास्ति ?

(A) अनुप्रासः

(B) यमकम्

(C) श्लेषः

(D) उपमा

37. कालिदासेन विरचितं नाटकं नास्ति -

(A) अभिज्ञानशाकुन्तलम्

(B) विक्रमोर्वशीयम्

(C) स्वप्नवासवदत्तम्

(D) मालविकाग्निमित्रम्

38. भर्तृहरिणा विरचितं नास्ति -

(A) शृङ्गारशतकम्

(B) नीतिशतकम्

(C) वैराग्यसारम्

(D) वैराग्यशतकम्

39. किरातार्जुनीय-महाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति ?

(A) १८

(B) २०

(C) २२

(D) ०८

40. उत्तररामचरितस्य नाटकस्य रचनाकारः कः अस्ति ?

(A) कालिदासः

(B) भवभूतिः

(C) भासः

(D) भारविः

41.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कश्चन महावृक्षः आसीत्। तत्र कश्चन काकः पत्न्या सह वसति स्म। तस्य एव वृक्षस्य कोटरे कश्चन कृष्णसर्पः अपि वसति स्म। यदा काकी प्रसूता भवति स्म तदा कृष्णसर्पः तस्याः शावकान् खादति स्म। एतेन काकः काकी च महत् दुःखम् अनुभवतः स्म।

अतः एकदा काकः स्वमित्रस्य श्रृगालस्य समीपं गत्वा उक्तवान् - "भोः मित्र! सः कृष्णसर्पः कथञ्चित् मारणीयः। भवान् कमपि उपायं सूचयतु" इति। श्रृगालः एकम् उपायं सूचितवान्। तत् श्रुत्वा काको बहु सन्तुष्टो जातः।

कः महावृक्षे पत्न्या सह वसति स्म ?

(A) मूषकः

(B) काकः

(C) अश्वः

(D) चटकः

42.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कश्चन महावृक्षः आसीत्। तत्र कश्चन काकः पत्न्या सह वसति स्म। तस्य एव वृक्षस्य कोटरे कश्चन कृष्णसर्पः अपि वसति स्म। यदा काकी प्रसूता भवति स्म तदा कृष्णसर्पः तस्याः शावकान् खादति स्म। एतेन काकः काकी च महत् दुःखम् अनुभवतः स्म।

अतः एकदा काकः स्वमित्रस्य श्रृगालस्य समीपं गत्वा उक्तवान् - "भोः मित्र! सः कृष्णसर्पः कथञ्चित् मारणीयः। भवान् कमपि उपायं सूचयतु" इति। श्रृगालः एकम् उपायं सूचितवान्। तत् श्रुत्वा काको बहु सन्तुष्टो जातः।

कः शावकान् खादति स्म ?

(A) काकः

(B) सिंहः

(C) कृष्णसर्पः

(D) श्रृगालः

43.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कश्चन महावृक्षः आसीत्। तत्र कश्चन काकः पत्न्या सह वसति स्म। तस्य एव वृक्षस्य कोटरे कश्चन कृष्णसर्पः अपि वसति स्म। यदा काकी प्रसूता भवति स्म तदा कृष्णसर्पः तस्याः शावकान् खादति स्म। एतेन काकः काकी च महत् दुःखम् अनुभवतः स्म।

अतः एकदा काकः स्वमित्रस्य श्रृगालस्य समीपं गत्वा उक्तवान् - "भोः मित्र! सः कृष्णसर्पः कथञ्चित् मारणीयः। भवान् कमपि उपायं सूचयतु" इति। श्रृगालः एकम् उपायं सूचितवान्। तत् श्रुत्वा काको बहु सन्तुष्टो जातः।

अनुच्छेदे प्रयुक्तानां विभक्तीनां क्रमं व्यवस्थापयत।

A. सप्तमी

B. षष्ठी

C. तृतीया

D. प्रथमा

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A, B, C, D

(B) B, A, C, D

(C) B, A, D, C

(D) D, C, B, A

44.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कश्चन महावृक्षः आसीत्। तत्र कश्चन काकः पत्न्या सह वसति स्म। तस्य एव वृक्षस्य कोटरे कश्चन कृष्णसर्पः अपि वसति स्म। यदा काकी प्रसूता भवति स्म तदा कृष्णसर्पः तस्याः शावकान् खादति स्म। एतेन काकः काकी च महत् दुःखम् अनुभवतः स्म।

अतः एकदा काकः स्वमित्रस्य श्रृगालस्य समीपं गत्वा उक्तवान् - "भोः मित्र! सः कृष्णसर्पः कथञ्चित् मारणीयः। भवान् कमपि उपायं सूचयतु" इति। श्रृगालः एकम् उपायं सूचितवान्। तत् श्रुत्वा काको बहु सन्तुष्टो जातः।

'सह' इत्यस्य पर्यायपदम् अस्ति -

A. साकम्

B. सार्धम्

C. पृथक्

D. विना

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A, B केवलम्।

(B) B, C केवलम्।

(C) A, C केवलम्।

(D) B, D केवलम्।

45.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कश्चन महावृक्षः आसीत्। तत्र कश्चन काकः पत्न्या सह वसति स्म। तस्य एव वृक्षस्य कोटरे कश्चन कृष्णसर्पः अपि वसति स्म। यदा काकी प्रसूता भवति स्म तदा कृष्णसर्पः तस्याः शावकान् खादति स्म। एतेन काकः काकी च महत् दुःखम् अनुभवतः स्म।

अतः एकदा काकः स्वमित्रस्य श्रृगालस्य समीपं गत्वा उक्तवान् - "भोः मित्र! सः कृष्णसर्पः कथञ्चित् मारणीयः। भवान् कमपि उपायं सूचयतु" इति। श्रृगालः एकम् उपायं सूचितवान्। तत् श्रुत्वा काको बहु सन्तुष्टो जातः।

प्रथमां सूचीं द्वितीयया सूच्या सह मेलयत।

सूची-I	सूची-II
A. गत्वा	I. क्त्वा-प्रत्ययः
B. उक्तवान्	II. क्तवतु-प्रत्ययः
C. मारणीयः	III. अनीयर्-प्रत्ययः
D. सन्तुष्टः	IV. क्त-प्रत्ययः

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A-I, B-II, C-III, D-IV

(B) A-II, B-I, C-III, D-IV

(C) A-IV, B-II, C-I, D-III

(D) A-III, B-IV, C-I, D-II

46.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कुत्रचिद् अरण्यप्रदेशे एकः सरोवरः आसीत्। तत्र बहवो जलचराः आसन्। कश्चन बकः अपि तत्र बहुकालतो वसति स्म। कालान्तरे सः बको वृद्धः अभवत्। वार्धक्यकारणतः सः मत्स्यान् ग्रहीतुम् अपि असमर्थः अभवत्। 'इदानीं कथम् आहारः सम्पादनीयः ?' इति चिन्तयन् सः एकम् उपायम् अन्विष्टवान्। सरोवरस्य तीरे स्थित्वा अश्रूणि मुञ्चन् सः रोदनम् आरब्धवान्।

तदा कश्चन कर्कटकः तस्य समीपम् आगत्य पृष्टवान् - "किमर्थं भवान् रोदनं करोति ?" इति।

तदा बकः उक्तवान् - "अद्य दैवज्ञमुखतः अहम् एकां दुर्वार्तां श्रुतवान् - 'इतः परं द्वादशवर्षपर्यन्तम् अत्र अनावृष्टिः भविष्यति' इति। अस्माकं सरोवरे किञ्चिदेव जलम् अस्ति। शीघ्रमेव तदपि शुष्कं भविष्यति। तदा मम बान्धवाः भवन्तः सर्वे अपि मृताः भविष्यन्ति किल इति मम अतीव दुःखम्" इति।

सरोवरः कुत्र आसीत् ?

(A) ग्रामे

(B) नगरे

(C) अरण्ये

(D) प्रासादे

47.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कुत्रचिद् अरण्यप्रदेशे एकः सरोवरः आसीत्। तत्र बहवो जलचराः आसन्। कश्चन बकः अपि तत्र बहुकालतो वसति स्म। कालान्तरे सः बको वृद्धः अभवत्। वार्धक्यकारणतः सः मत्स्यान् ग्रहीतुम् अपि असमर्थः अभवत्। 'इदानीं कथम् आहारः सम्पादनीयः ?' इति चिन्तयन् सः एकम् उपायम् अन्विष्टवान्। सरोवरस्य तीरे स्थित्वा अश्रूणि मुञ्चन् सः रोदनम् आरब्धवान्।

तदा कश्चन कर्कटकः तस्य समीपम् आगत्य पृष्टवान् - "किमर्थं भवान् रोदनं करोति ?" इति।

तदा बकः उक्तवान् - "अद्य दैवज्ञमुखतः अहम् एकां दुर्वार्तां श्रुतवान् - 'इतः परं द्वादशवर्षपर्यन्तम् अत्र अनावृष्टिः भविष्यति' इति। अस्माकं सरोवरे किञ्चिदेव जलम् अस्ति। शीघ्रमेव तदपि शुष्कं भविष्यति। तदा मम बान्धवाः भवन्तः सर्वे अपि मृताः भविष्यन्ति किल इति मम अतीव दुःखम्" इति।

सरोवरस्य तीरे स्थित्वा कः रोदनम् आरब्धवान् ?

(A) बकः

(B) दैवः

(C) कर्कटकः

(D) बन्धुः

48.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कुत्रचिद् अरण्यप्रदेशे एकः सरोवरः आसीत्। तत्र बहवो जलचराः आसन्। कश्चन बकः अपि तत्र बहुकालतो वसति स्म। कालान्तरे सः बको वृद्धः अभवत्। वार्धक्यकारणतः सः मत्स्यान् ग्रहीतुम् अपि असमर्थः अभवत्। 'इदानीं कथम् आहारः सम्पादनीयः ?' इति चिन्तयन् सः एकम् उपायम् अन्विष्टवान्। सरोवरस्य तीरे स्थित्वा अश्रूणि मुञ्चन् सः रोदनम् आरब्धवान्।

तदा कश्चन कर्कटकः तस्य समीपम् आगत्य पृष्टवान् - "किमर्थं भवान् रोदनं करोति ?" इति।

तदा बकः उक्तवान् - "अद्य दैवज्ञमुखतः अहम् एकां दुर्वार्तां श्रुतवान् - 'इतः परं द्वादशवर्षपर्यन्तम् अत्र अनावृष्टिः भविष्यति' इति। अस्माकं सरोवरे किञ्चिदेव जलम् अस्ति। शीघ्रमेव तदपि शुष्कं भविष्यति। तदा मम बान्धवाः भवन्तः सर्वे अपि मृताः भविष्यन्ति किल इति मम अतीव दुःखम्" इति।

अनुच्छेदे प्रयुक्तानां विभक्तीनां क्रमं व्यवस्थापयत।
A. षष्ठी विभक्तिः
B. द्वितीया विभक्तिः
C. प्रथमा विभक्तिः
D. सप्तमी विभक्तिः
अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत-

(A) A, B, C, D

(B) B, A, C, D

(C) B, A, D, C

(D) D, C, B, A

49.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कुत्रचिद् अरण्यप्रदेशे एकः सरोवरः आसीत्। तत्र बहवो जलचराः आसन्। कश्चन बकः अपि तत्र बहुकालतो वसति स्म। कालान्तरे सः बको वृद्धः अभवत्। वार्धक्यकारणतः सः मत्स्यान् ग्रहीतुम् अपि असमर्थः अभवत्। 'इदानीं कथम् आहारः सम्पादनीयः ?' इति चिन्तयन् सः एकम् उपायम् अन्विष्टवान्। सरोवरस्य तीरे स्थित्वा अश्रूणि मुञ्चन् सः रोदनम् आरब्धवान्।

तदा कश्चन कर्कटकः तस्य समीपम् आगत्य पृष्टवान् - "किमर्थं भवान् रोदनं करोति ?" इति।

तदा बकः उक्तवान् - "अद्य दैवज्ञमुखतः अहम् एकां दुर्वार्तां श्रुतवान् - 'इतः परं द्वादशवर्षपर्यन्तम् अत्र अनावृष्टिः भविष्यति' इति। अस्माकं सरोवरे किञ्चिदेव जलम् अस्ति। शीघ्रमेव तदपि शुष्कं भविष्यति। तदा मम बान्धवाः भवन्तः सर्वे अपि मृताः भविष्यन्ति किल इति मम अतीव दुःखम्" इति।

"किमर्थं भवान् रोदनं करोति ?" इति कः अपृच्छत् ?

(A) बकः

(B) कर्कटकः

(C) वृद्धः

(D) मृतः

50.

अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि चिनुत।

कुत्रचिद् अरण्यप्रदेशे एकः सरोवरः आसीत्। तत्र बहवो जलचराः आसन्। कश्चन बकः अपि तत्र बहुकालतो वसति स्म। कालान्तरे सः बको वृद्धः अभवत्। वार्धक्यकारणतः सः मत्स्यान् ग्रहीतुम् अपि असमर्थः अभवत्। 'इदानीं कथम् आहारः सम्पादनीयः ?' इति चिन्तयन् सः एकम् उपायम् अन्विष्टवान्। सरोवरस्य तीरे स्थित्वा अश्रूणि मुञ्चन् सः रोदनम् आरब्धवान्।

तदा कश्चन कर्कटकः तस्य समीपम् आगत्य पृष्टवान् - "किमर्थं भवान् रोदनं करोति ?" इति।

तदा बकः उक्तवान् - "अद्य दैवज्ञमुखतः अहम् एकां दुर्वार्तां श्रुतवान् - 'इतः परं द्वादशवर्षपर्यन्तम् अत्र अनावृष्टिः भविष्यति' इति। अस्माकं सरोवरे किञ्चिदेव जलम् अस्ति। शीघ्रमेव तदपि शुष्कं भविष्यति। तदा मम बान्धवाः भवन्तः सर्वे अपि मृताः भविष्यन्ति किल इति मम अतीव दुःखम्" इति।

प्रथमां सूचीं द्वितीयया सूच्या सह मेलयत।

सूची-I	सूची-II
A. आसीत्	I. लट्-लकारः
B. वसति	II. लङ्-लकारः
C. भविष्यति	III. क्तवतु-प्रत्ययः
D. आरब्धवान्	IV. लृट्-लकारः

अधोलिखितेषु विकल्पेषु उचिततमम् उत्तरं चिनुत -

(A) A-II, B-I, C-IV, D-III

(B) A-I, B-II, C-III, D-IV

(C) A-I, B-II, C-IV, D-III

(D) A-III, B-IV, C-I, D-II